

DRÁPSMÁLIÐ Í HVALBA

IKKI AT HENDA

num. Tað hendir eitt nú, at fólk verða dømd til at taka antabus. Summi taka tað tvær ferðir um vikuna, tá tey koma til samrøður hjá Kriminalforsorgini, og onnur fáa tað operera inn í húðina. Hetta hevði helst eisini havt ávirkan á, hvussu leingi maðurin skuldi vera undir eftirliti.

- Gongur væl, eru samrøðurnar ikki líka ofta eftir eitt ár. Tað er galdandi um viðkomandi fungerar væl,

hefur starv, heldur seg edrúan og alt gongur gott. Men sjálvsagt, um viðkomandi simpulthen ikki tolur at vera fullur, kann vera hildið eyga við honum í longri tíð. Summi eru undir eftirlitið alt lívið, sigur Eyðun Joensen.

Onnur læra at handfara støðuna sjálvi, við at tey velja eitt betri lív. Ofta verður hildið, at eftir nøkur ár, kann viðkomandi klára tað sjálvur, ella man fær onkran nærhendis viðkomandi at standa

fyrí tí. Tað kann vera ein avvarandi ella ein arbeiðsgevari.

Vanligt at døma til antabus

- Endamálið við einum viðgerðardómi er at tryggja hetta samfelagið og okkum øllum ímóti teimum, sum ikki tola at drekka. Í mínari tíð, hevur tað verið vanligt, at geva fólki antabus, so tey ikki tola at drekka. Tað kann gerast soleiðis, at tey taka tað, tá tey komu til samrøðu. So prátandi tú við tey eina løtu, fyrí at tryggja, at tað ikki reyk út aftur fimm minuttir eftir. Á tann hátt ber til at tryggja, at viðkomandi ikki drekkur, sigur Eyðun Joensen. Hann leggur dent á, at tað ofta riggar væl við viðgerðardómum.

- Tað frøddi meg almikið, nú eg var og helt ein almennan fyrilestur um mentalkanningar, at fleiri av teimum, sum hava fingið viðgerðardóm fyrí 20 og 25 árum síðani vóru til staðar. Tey hava havt eitt gott lív, og tað vísir, at tað ofta riggar, sigur Eyðun Joensen og leggur afturat:

- Tað snýr seg ofta um at velja tað góða lívið. Tað kann vera motivatióin hjá einum persóni, at velja familjuna og starvið. Mín fyrrverandi starvsfelagi Árni segði vanliga, at tað, sum riggaði best var, um fólk vórðu umvend.

Kombineraður dómur vanligt

Tað er bert í serliga grovum tilburðum, at fólk verða mentalkannaði. Eitt nú, um tey hava framt eldáseting, gjørt seg ógvusliga inn á síni meðmenniskju, sum í drápsroynd ella morði, ella framt kynsligan ágang. Dómarin ráðfyrir seg við sálarfrøðing, psykiatara og kriminalforsorgina, men tað er dómarin, sum einsamallur dómur.

- Mentalkanningin vísir ikki, um ein persónur er sekur ella ikki. Hon vísir, hvør revsing er best hóskandi. Ofta enda fólk, sum eru mentalkannaði, við at fáa ein viðgerðardóm, og ofta riggar tað væl. Er viðkomandi ikki klárur yvir, hvat hann ella hon hevur gjørt, verða tey ofta ikki dømd fongsulsrevsing, men viðgerð. Tað er eisini vanligt við einum kombineraðum dómi, tá mett verður, at tað gevur besta úrslitið. Til dømis er tað vanligt, at um ein persónur eitt nú hevur fingið trý ár fyrí siðamisbrot, so fær viðkomandi

bjóðað at fara í viðgerð, tá hann ella hon hava sitið í tvey ár. Viðgerðartíðin skal tó vera nakað longri, enn tann fongsilsstíðin, sum er eftir. Tað kann eitt nú vera tvey ár í viðgerð, istaðin fyrí eitt ár í geglinum. Ungi hvalbingurin fekk bert hálvannað ár, og sat einans inni í teir fimm mánaðirnar, sum hann hevði verið varðhaldsfongslaður, tá hann fekk dómin.

Ringt er at byggja borð fyrí báru er gott føroyskt orðatak, sum lýsir støðuna væl, sigur Eyðun Joensen pensioneraður klíniskur sálarfrøðingur. Hann hevur verið við til at gera umleið 100 mentalkanningar, og heldur, at tað er rimiligt at siga, at skipanin hevur svikið, um ungi hvalbingurin hevur dripið ein mann, undir einum viðgerðardómi